

P. 15206.

8

Aenigmata Fennica.

In solo meo Patrio Ostrobotnia, u-
sitatissima ac tritissima, quæ inter
confabulationes vespertinas, Fenni
nostri, ad acuendum ingenium Ju-
venile, more Veterum Gothorum,
solvenda proponunt.

Suomalaiset Arvoitukset /

Wastauksen kansa.

Kootut

Rahdeyan toista Wastauksaa

Christfrid Gananderilta,

Philos. Mag.

Sphingis erat anigma: Quodnam esset animal
mane quadrupes, meridie bipes, vesperi tri-
pes. Hoc qui solvere non possent, ab illo
sunt interempti. Solvit autem illud! Oedipus,
hominen esse dicens.

Hoc anigma tibi conj. Etandum relinquo, ego
Sphingem præstiti, Tu Oedipus esto.

Erasmus.

Etä Suomalaiset Arvotukset eli Tapaukset nyt ulosannetaan se tapahtuu seurawaisien syitten wuori.

Ensin arwoitusten iän ja wanhuuden wuori: ne owat jo Wanhasa Testamentissa ollehet tawalliset, ja edespantijn pidoissa ja muissa tiloissa wastattaa. Duomarein Kirjan 14 Eugusa v. 12. 15. luetaan kuinga se sangari Simsoni edespanti Philiistereille tämän tapauksen: Kuoka lady Synmari-stä ja makeus wälkewästä. Ne wanhat Göthit, meidän Esi. Idämme tästä waldakunnassa koettelit arwotuksilla Toimen toistansa kuinga tarkka perän-ajatus, hywä äly ja taito itte kullakin oli niinkuin wanhat ikuiset sadut sen näyttämät; ei ainoastansa wälinsä pidois ja juomingeissa; ja muutoin aamu ja ehto puhsteilla arwotuksia arwoiteltiin; mutta myös koska ylkä eli nuori mies tuli tytärtä pyytämään, niin hänen eteensä asetettiin kolme eli ustiampi arwotus, koetellak niillä hänen tajuansa, ja jos hän ne osaisi wastata ja selittää niin hän sai tyttären; mutta muutoin ei, waan luettiin typeräri ja keltwottomari. Samoin nähdään Jothein, meidän Esi. Idämme Suomalaisien ja Ruottalaisista saduista, että kolme eli yhderän arwotusta la-
stettijn kuoleman ansanneille Wangeille, jotka olit hengensä rikkoneet, ja jos he osaisit ne wastata; niin he hengensä säilytit.

Sitä likin niin erinomattain näistä Suomalaisista arwotuksista tutaan Suomen kansan sywä perään-ajatus ja hywä äly, että somaisiin wertauriin, jotka luonnon tunnosta otetut owat, sisälle kietoa ja peittää asiat. Ja nähdään näistä arwotuksista, että Suomen wäki ajattelee ja kumaillee niin tarkasti kuin suingin joku muu kansa maan päällä, eikä heidän ajunsa ole muuta halwempi. **Wic**

Wielä niin näistä Arwotuxista opitaan Suo-
men kielen runsaus ja soweliaisuus kaikenlaisia as-
sioita ulostoimittaa. Näissä, niinkuin myös Ru-
noissa ja Suomalaisissa sananlaskuissa, on Suomen
kieli wanhasa puhtaudesta sählynyt.

Edespäin, niin nämät Arwotuxet sijinä tarkoi-
tuses ulos annetaan, että nekin jotka on hitaam-
mat älyämään, ja kehnot kirjamiehet ja huonot
lukijat, erinomattain lapsi wäestä ja nuorista tu-
lissit haufutelluri ja pölytetöxi wähintänsäkin näitä
haluisemmasti lukemaan, niinkuin lysterin wuori ja
huwiri, ja niin huomahemata oppisit kirjaa lu-
kemaan.

Wihdoin niin lukia taita hawaita, että monta
arwotusta on yhdenkaltaset, mutta wäähä toisilla
sanoilla. Ja minä olen aistainnut näitä kootesa-
ni, että ne muuttelewat maan paikkein puhenpar-
ren jälkeen; jonga tähden minä ne olen waikka yh-
det ja samat ylöskertonut; jota ei lukia taida pa-
harua. Monta arwotusta kuuluu rumalda ja ri-
wolda, mutta ei merkitse niin pahaa. Ustiammat
nissä minä olen peräti ulos jättänyt; ja se on us-
kottawa, että monta muuta arwotusta wielä mei-
dän maasamme on joita en ole tainnut tawottaa.
Kookkoot ja lisätkööt muut toisi ne kuin jällik-
köyttä taitaan. On kuitengin meillä Suoma-
laisilla nyt tässä kooissa ustiammat Arwotuxet kuin
yhdelläkään toisella kansalla, esimerkiksi Ruotsa-
laisilla, joista muutamia kymmentuntia on rän-
tiin tullut ja ulos annetut.

Koska he, ja muut kansat on arwotuxiaan säy-
lyttänehet ja arwota pitäneet miyikäs ei Suoma-
laiset arwotuxet olis sitä ansainneet, että ne tal-
lella pidettäisiin ja ei jäs isikuseen unhohtuiseen ja
mies mieheltä ulkomuustilta allehtimahan. Ei ne

ole halvemmat sentähden että ne kamalasta kuu-
luvat; waan juuri siinä asian haaras ne sen syn-
tän itäisen maan puheen partta lähestywät.

Wimmiseyri, niin waari otetaan, että nuori
wäki, pojat ja tyttöret, vielä nytkin meidän maa-
kunnasamme, toinen toistansa näillä arwotuyilla
koettelewat; se luetaan häpiäri, jos ei toinen saa-
ta wastata kolmea edespantua arwotusta ja näyt-
täwät he silloin toinen toisensa häpiä' pihaan, ja
tietäwät wähdät lapselkin vielä tänäpäiwänä sa-
noa toisilleen, jos ei hän (kumppali) tiedä was-
tata 3 arwotusta.

Hyis, hyis hywölään, hywölään koirat haukku-
maan, meppä tyttö kattomaan mikä sieltä tulee?
tulepa hänestä hyi tyttö repale, ryyssyissä, rdäsyis-
sä, hiri hewoissa, kapusta korjana (se on, rekensä . . .)

Kuin näin arwotuyilla kamppaillaan, niin sa-
nowat he; saatkos minun hywölään; jopa sain si-
nun hywölään. . .

Hywölä on wikijn aina pakanain ajasta soltu
paikka josa häwetään; niinkuin metsä on tapiola,
mehtola ja niin monta muuta.

Jos nämät arwotuyet halulla vastaan otetaan
maammiehiltä; niin tästäedes Suomalaiset sanan-
laskut pian minulda ulosannetaan: niytä minä os-
len liskannyt myös 18 ajastaitkaa. Eld hywin,
rakas lufia!!

Toiwottaa sinun Maammiehes

Frantplasia s. 1 p. Huhti-Kuusa

Wuonna 1783.

Christfrid Ganander.

Philos. Mag.

Suomalaisia Arvoituksia,

Wastauksen kanssa.

1. Kiwinen pelto, rautanen äes, koirwun kuoret siemenenä. Mikä se on? Wastaus: Pih; tuli rauta, taula,
2. Halli mäellä haukkui, että luut suusta uurena? Wast. Loukku, hampun luut murendaa.
3. Hirwi seisoo, Laya liikkuu? Wast. Owi.
4. Teiri puus, juolet maasa, wiela sittenkii tukertaa. Wast. Kirkkon kello. No 118.
5. Pää kuin ora, häntä kuin sirpi, keskeltä kuin truwattu myllyn säkki? Wast. Kana.
6. Pää kuin kerä, häntä kuin korento, keskeltä yhtä nimmurjainen? Wast. Kissa.
7. Huuta nyt, huuta väiwät, ei koskaan änt lankee? Wast. Kosti kuohuu.
8. Weden lipu, maan tihtu? Wast. Wenes, lipu. i. e. lujas.
9. Liha fadis, liemi wartaas? Wast. Wäki wenhees, wesi airoisa.
10. Pohjaton, kanneton, tuoresta lihaa täynnä? Wast. Sormus.
11. Haapa hallawalla mäellä koirwu korwen kankahalla juuret yhtehen jumiwat? Wast. Lehmän sarwet.
12. Päiwän wiisauus kây maan kunnian päälä, noukki ylös maan kunnian, tuloo metätän wiisauus, ja noukki ylös päiwän wiisanden,

sauden, maan kunnian päästä? **Wast.** Kuko-
ko käy pellollen, syö jyviä, ja hauk-
ka wie sen pois. N:o 106.

13. Mahta syödaän, veri myydaän ja liha
poltetaan? **Wast.** Terwaret parkki eli
petäjän kuori syödaän, terwa myy-
dän puut poltetaan terwa haudasa.

14. Mit on tehty minkin, mankin, kirjottet-
tu kimpin kimpin, sinitty sinikivellä, voit-
tu nuoren mustaisella? **Wast.** Satula.

15. Teppu juori tietä myöden terwattu te-
pun jalat teppu itte terwasempi? **Wast.**
Keen-jalaret.

16. Häntä kuin wasta, päästä kuin mara, si-
sältä kuin juusto? **Wast.** Uauris.

17. Isä synti, kulu pojat purjehti? **Wast.**
Kuin walkiata isketään, niin kipinät
lentelewät, ennen kuin ilmi walkia
saadaan.

18. Tuhhat tuhatta, sata sataa, juoree niinj-
stä siltaa warkiseen linnaan? **Wast.** Ser-
neet, seulasta pataan eli kattilahan.

19. Lato täysi lampaita, punanen tillari le-
skellä? **Wast.** Sampaat suusa ja kieli.

20. Warka täysi warpuisia, wiskon päästä
wimmestään? **Wast.** Kirkko.

21. Pääsky lensi päiwän alla, sata miestä sij-
wen alla, kaikki randan karwasia? **Wast.**
Purjehtiwa alus.

22. Mikä se on, jota ei hulu wedes, eikä
pala

pala tules, ja ei mahu maan rakoohon
Wast. Nimi.

23. Kiukorainen, koururainen, kaikki pellot
paskantopi? Wast. Sirpi.

24. Kiwinen poltto, koiwunen siemen, rautanen äes? Wast. Tulirauta. katso N:o 1.

25. Tien pituus, porsaan suurus? Wast. Köysi wyhti.

26. Jiantä wäärä, Emäntä hullu, kolme päätöntä lasta? Wast. Padan triipa eli sanka, pata, ja padan jalat.

27. Wiisi weljestä edellä menöö, paljas vää talaa ajaa? Wast. Warpaat edellä, kantapää jälillä.

28. Wiisi nientä, ja joka niemen pääs on kallot? Wast. Kynnet wijden sormen nenäs.

29. Liha liikkuu leivomessa, lieni wartahan nenässä? Wast. N:o 9.

30. Tissaa tassaa, ehtolla wijimmein rossahata? Wast. Callus.

31. Neity kärele vittin orsia, riisihen parsi perästä? Wast. Bissa.

32. Kari tukkoo yli orren tappesele? Wast. Silmät.

33. Lihan liekki lammitkos makaa ja ei mätäne? Wast. Kieli suusa.

34. Iso alla ähtää (vohky) wäähä wäällä resfutaa? Wast. Kuin kylwetään.

35. Kuinga sitte mailma siliäis, kuin kaikki miehet

miehet ja waimot kuolisit, ja pappi ja waltoonen tamma waan jäis? **Wast.** Pappi ajelis ja wihtis poikia ja piikojä.

36. Mistäs Pappia jaadaan, jos kaikki yhteen aikaan kuolisit? **Wast.** Studenteistä.

37. Mistäs kaikki kengät yhteen eli kokoon tulee? **Wast.** Neulasta.

38. Isän istuu puus, takoo weräjän suus, lampaan lapa suus, koiran koutti karnalos? **Wast.** Kuin tuuloo ja on paha ilma.

39. Rynnärä karwasta, piwo paljasta? **Wast.** Kylpywasta.

40. Koira haukku kossotteli, mäen päällä mällötteli minä saporosta pitelin, saporosta japsuttelin? **Wast.** Se on, kuin hamp-puja loukutetahan.

41. Karwanen alta, karwanen päältä, karwanen molemmiin puolin? **Wast.** Sällyt karinferroin.

42. Ruottis wakkiaa isketään, tänne säteet lentä? **Wast.** Kuin salasmata lyö. ut. kosen ilmalla.

43. Ruotis tammia weistetään, tänne lastut lentäwät? **Wast.** Kuin tänne tuodaan tammitaldriffia.

44. Ringätähden jänis juoroo yli tien? **Wast.** Sentähden ettei pääse alatti tieen.

45. Mahtuu aakkumasta, mutt' ei aidan raosta? **Wast.** Pölkky.

46. Eläwä hauta, eläwä ihminen? **Wast.** Jonas walastalan wattas.

47. Mitäs se ihminen tarwihtee josta sielu ja ruumis erkanee? *Wast.* Kuin waimo on synnyttännyt, niin hän tarwihtee ruokaa ja juomaa, maito keittoa, ja saunan loukkoa.
48. Minkä tähden Ruottis pannaan kahdet kynnittelin saret arkkuun kans kuin joku kuoloo? *Wast.* Sentähden ettei saa sormia pois hakuta.
49. Minkätähden karmes kämpi puuhun kuin polkia saa? *Wast.* Että he luulewat hänen kironneen maata syömään, niin siitä wijhasta he söisit hänen.
50. Minkätähden kissa poikansa syö? *Wast.* Kuin paljon pilataan ja nauretaan.
51. Minkätähden ei sika tähtiä näe? *Wast.* Ettei se katto niin korkealle.
52. Minkätähden ei kettu näe päivän ylennmistä? *Wast.* Että se katteloo aina yölöspäin.
53. Minkätähden herneet toissiansa hakoo padas? *Wast.* Ett on wähdän, ja pata lujaasti kiehuu niin yri huuta; täällä minä olen; toinen misä sinä olet.
54. Kuinga eli missä Drengi Hannu woitti hubdon piirulda? *Wast.* Sentähden, että hän ajo ämmällänsä hubdalle.
55. Minkätähden kafi elättäjänsä syö? *Wast.* Sentähden että hän luuloo elättäjänsä panneen hänen werta sylkensä.

56. Teltu seisoo tien sivous, teltun jalat ter-
wattuna, eikä pelkää Herrasta miestä?
Wast. Kirkko.
57. Mingätähden ei leiwän läpi kelpyvä snö-
dä? Wast. Sentähden että se on tyh-
jä ja ei mitänä.
58. Lato täynnä lampaita, yri keritty kessel-
lä? Wast. Tähdet ja kuu kesselä.
59. Kuollut elävää wiidasta wetää? Wast.
Sarja.
60. Makaa kuin tulli, kuso kuin pukka, pui-
nen mies, pulnen turkki, kaikki wijsaat voit-
taa? Wast. Olut tynnyri.
61. Elävä puusta pitää, nuora puun nenäs-
sä, kuolema nuoran nenässä, mato kuole-
man selässä elävä nenän edessä? Wast.
Ongi.
62. Sitä siinaa wetää, nsi puun, läpi leh-
män? Wast. Sarjas piki langas, lästä
ja nahka.
63. Kynninen wetää neljästä niemestä, le-
wiähän lietesehen, lewiästä lieteestä, pit-
kään pötköön, pitkästä pötköstä awo lauk-
kuun? Wast. Kuin lypsetään lehmästä
maito tiuluun, sitte kirnuun, wiidon
wattaaan (hedes. i. e. syrjä.)
64. Wiisi pitää, wiisi vierää tiäsen päätä kan-
non pääs? Wast. Seppä rautas takoo.
65. Oris orvo liina harja, seisso vyhällä siialla,
wiuhannalla mättähällä? Wast. Kirkko.

66. Syli puuta, waara wettä, kynnärä paistaa pahaa? **Wast.** Myllyn wesi, ruubi, se on sylen pitkä, waaran sywä ja kynnärän lewiä, se on paha paikka että yli astua.
67. Kiwinen kensä, tuohinen lakkii? **Wast.** Suonet kiwi jalalla ja tuohi katto päällä.
68. Mettäs syntynyt, korwes kaskwanut, seinällä seisoo polwella laulaa? **Wast.** Kanteles eli peli.
69. Wiron uuhi, saxon lammas, yllössa vuhri, tarhalla Tanttii? **Wast.** Sammakko.
70. Koira haukku kolkutti, mäen päällä mälytti minä hännän saporosta kijnni pidin? **Wast.** Sampu loukku. N:o 2, ja 40. se sama, wäpä toisiin.
71. Aittaanen mäellä ei owea, ei aakkunaa? **Wast.** Linnun muna.
72. Syntynyt syö yhderän syntymätöntä, maan alla maan päällä, pisinmän puun eli kuusen ladwas? **Wast.** Oli yri mies jota eläwästä emäsiasta ulos leikkais 9 porhasta, paisto ne, ja söi puusa, ja pani mättähän eli turpahan päänsä päälle.
73. Kesän leski, talwen leski, myrryn uunna morsianna? **Wast.** Kijhi.
74. Mahtuu aidan raosta, mutt' ei mahdu aakkunasta? **Wast.** Pöytä.

75. Pato eli aitta alla, mylly väällä, tihku wija myllyn päällä? Wasf. Watta suurtukka eli hiuret.
76. Punaanen kuin kruusi, walkonen kuin lijna, lehtiä hän kantaa, häntä hänelle on? Wasf. Nauris.
77. Paikka paikan päällä, ei yhtään neuletä? Wasf. Kupu kaali.
78. Silmästänsä syö, kyljestänsä passantaa? Wasf. Mylly.
79. Kynnärä karwasta-pi on täysi karwaintoita? Wasf. Wihta eli wasta jolla kylwetään. N:o 39.
80. Pyhy jalka sylleröinen, tasa jalka tasseröinen laiken karjan korwesta kokua? Wasf. Sarja.
81. Kattila maella kuohuu ilman puita terwaria? Wasf. Wihalais eli muurahais pesä.
82. Karwanen alta kattoo, mussikasta (nikku päätä) niellärehen? Wasf. Kattu (Karihta) imoö.
83. Makaa kuin tulli, kuso kuin pukei, pussahtaa kuin pistetään? Wasf. Kalja tynneri, kuin henkitappi awataan niin pussahtaa. N:o 60.
84. Watta alla, watta väällä, annan vitkän hoilotella? Wasf. Kalja tynneri kuin pestään, käsi sisällä pesoö.
85. Myröduen mättä kampi, kahdekan jalan neljän

neljän silmän nullwahduren, kahden hännän roimahduren? **Wast.** Lehmä tiines. Sā kēwelōō, mātiā myōden. Nullwahdurelo silmāt h. e. katto ruumasti.

86. Kari haistaa, yri maistaa, kari kuuloo; kari näkōō, neljä remputtaa, kari koiria torjui? **Wast.** Lehmä sieramillaan haistaa. syōpi, näkee. kuule, nisät remputtaa, sarwilla koiria pustoō.

87. Alla narwan naputtaa, päällä polwen poukottaa poputtaa, sijn, kuin on musta, pista siihen? **Wast.** Tuppi.

88. Puusta pillu, luusta kulli, pussahtaa kulu pistetään eli, kuin pistää ntjn lofahtaa? **Wast.** Taikina kaukalo. kädet joilla sotketaan.

89. Harakka haristelo, pitkä pyrstö pyristelō, kuumallen nuorelle muntarensa? **Wast.** Kerähtä, piakko eli leipä lapio, jolla leivät uunijn pannaan.

90. Mies mettään menōō, kaukaloita taansa nakkelloo? **Wast.** Jäljet.

91. Mies mettään menōō, silmät kotiaan katto? **Wast.** Kirwes, olkapäillä.

92. Mies mettään menōō, selkää silmiä täynnä? **Wast.** Kontti seljäs.

93. Mies mettään menōō seipäitä selkää täynnä? **Wast.** Sika-harjaret seljäs.

94. Nahka korwat, rauta hambaat, hampuiستا suittet ja trawaa kuin trawautetaan? **Wast.** Rukki. katso No 226.

95. Pijmä kaatu pirtin päälle, ei lähde tuof-
den eikä lakasten? **Wast.** Päivä-paistet.
96. Meljä neittä niemen päässä, kaikki yhteh-
hen kufowat? **Wast.** Lehmän nisät kuin
lypsetään.
97. Kiltu vöt, kiltu päiwät, lehden ajan lepä-
jä? **Wast.** Lehmän-kytkyt-warssi.
98. Mahtuu kisiin jälkeen, mutt'ei mahdu leh-
män parteen? **Wast.** Se on seiwäs eli
humala riuku.
99. Orih juoroo, ohjat seisoo? **Wast.** Joki
wesi juoroo, ja maa se on aina yhdes
paikas, se on molemmin puolin kuin
ohjat.
100. Orih juoroo, lava liikkuu? **Wast.** Se
on kuin kehrätään hyppäri (se on la-
pa) liikku ja hjulu eli ratas on se oris.
101. Mies tuwas, päättä ulkona pestään?
Wast. Sirsi, sen pää ulkona pestään.
102. Kilisö, kalisoo luisten lukkuen takana?
Wast. Lampahan kieli kuin se meäkyy.
103. Hakkaa vöt, hakkaa päiwät ei koskaan
lastua saa? **Wast.** Seinä-kello.
104. Luust on, waan ei ole luusta, lihasta on
waan ei ole lihasta, teköö kuningasten wäl-
len riidan? **Wast.** Pännä, kirjotus kynä.
105. Pää kuin neula (ora) keskeltä kuin terä
perästä (häntä,) kuin petkeleen terä? **Wast.**
Kana.
106. Rynsilinen wei päiwän tiedon pellon
paran-

parannuksen väältä? **Wast.** Sautta woi
kufon tunkiolta. **N:o** 12.

107. Kari kulta kerää (kanaan) yli orren tap-
pele? **Wast.** Silmät.

108. Mikä se on, jonka kieli pään laella on?
Wast. Kontti eli laukku.

109. Enänee kuin otetaan, wähenee kuin pan-
naan? **Wast.** Saunan aakkuna kosta
lauta lykätään.

110. Tahdokka siihen saunaan mennä, johna
witta owella on? **Wast.** Sewosen hän-
nän alle.

111. Kari weljestä korwan juoree, ei kumpa-
nenaan edelle pääse? **Wast.** Keen-jalaret.

112. Mikä se on joka aina webes makaa ja
ei ikään mätäne? **Wast.** Kieli.

113. Ylös ja alas mäkiä, ja kolmekymmen-
tä napulata uiskas? **Wast.** Nes eli karbi.

114. Wesi lukku, puu awain, fanqit päästi,
takaa ajaja kiihi saatin? **Wast.** Punanen
meri, Moseren sauwa, Israelin lap-
set ja Pharao.

115. Päiwällä täynnä ehtoolla tyhjänä?
Wast. Kenkä.

116. Ylös ja alas päin wastamäkiä, pehmiä
wuodet seljän päällä? **Wast.** Lammas-
willa seljäs.

117. Seittemen sepalusta seittemättä kym-
mentä kenetin ja tertun persees, arwo per-
seet sittedin on, kuin pellollen menee? **Wast.**

Kuf.

Kukko ja kana, pursto ylös tulesta.

118. Teiri vuusi, suolet maas, kupu kistaa walaa? Wasf. Kirkon-kello ja sen sijma katto No 4.

119. Yri muusta musti myllittelee yhdessä kir-jawas karjas? Wasf. Pappi kirkosa.

120. Vanha wakkä, uusi kansi? Wasf. Jär-wi-jää.

121. Kirjawa karja käy niinjstä filta myöden, rautaseen lumaan? Wasf. Serneet seu-lasta pataan.

122. Onsi puu, kometo haapa, josta sulkurit tulewat kiihuslinat lentelewät? Wasf. Tak-ka, josta säteet lentawät.

123. Oris tallis, häntä tallin päällä? Wasf. Takkan torni eli piippu ja itte takka.

124. Isä kapalos, pojat sotia käywät? Wasf. Tulus kääry.

125. Yri hijri kaxi häntää, kengä se on, ken-gä sen arwa? Wasf. Kengä ja nauhat eli korwakkeet.

126. Tuhat tuhatta, sata sataa, enää kuin epäluhu, kaikki yhdellä wyöllä wyötetty? Wasf. Olki lyhde.

127. Musta uubi (lammas) sininen wottu? Pata-sininen sisältä kuin ostetaan.

128. Isä syntu, pojat juoroo? Wasf. Se on kuin walkia tehdään, ja kipineet edel-lä menowät.

129. Isä pitkä, äiti wäärä, tyttäret lipula pukaiset,

puhaisset, pojat yhtä ymmärräiset? **Wast.**
 Sumalan riuku, Niti kōynnös, tyttä-
 ret lehdet, pojat humalat.

130. Yri musta mussukainen, neljän soukon
 sisällä, mō kerran päiwäs jos syötetään,
 hampaja sittedin kaitwetaan? Eli yri mu-
 sta mussukainen sata saawia juo? **Wast.**
 Saunan kiuwas.

131. Karwanen kuin lammas, kewiästi kei-
 kuttaapi, ja ei sillä ole kuitengaan yhtään
 karvaa? **Wast.** Sarakka.

132. Pidee pitkiä viita, matalaa maan ruo-
 hoja? **Wast.** Maan tie.

133. Mustat huulet, punanen suu, musta kie-
 li? **Wast.** Uuni uunin suu on musta,
 kuin on lämminny niin on punanen,
 kerähtä (leipä lapio) on kieli.

134. Ennen on paistanut, nyt eitä toisten, ei
 sillen sinä ikänä? **Wast.** Punasen meren
 pohja ja Jordanin wirta kuin kuitwi ja
 pohja näty, niin auringo sijhen paisto.

135. Mustee syttä, waltosee witiä? **Wast.**
 Sarakka.

136. Lehmä teki luun, luu teki wafilan? **Wast.**
 Kanan muna.

137. Kari haistaa, kari maistaa, kari kuuloo,
 kari näkö, neljä riputtaa, wiides peräs kri-
 saa? **Wast.** Lehmä, sen sieramet, silmät
 jalat ja häntä; katso No 86.

138. Sika winku sillan päässä, kultaasta ku-
 rillata,

riffata, hopiaasta sauva? **Wast.** Se on
kuin firmitaan.

139. Musta härkä musseroinen, juopi wettä
saawillisen puolen toista toisinaan? **Wast.**
Saunan kiuwas.

140. Musta riippuu, pumaanen lijkku? **Wast.**
Pata walkian päällä.

141. Punanen pää, heikko niskoosta, karwa-
nen juuresta, neittsen perseelle hnyää te-
köö? **Wast.** Mansikka, neittyet syöwät
sitä tärkeästi.

142. Mikä tekemätöin on? **Wast.** Seinän
rafo.

143. Lemmen lehti liepsahteloo, sinne kaikki
kansa kattahtaa? **Wast.** Owi.

144. Tuttuja tupa täynnä, ei puoliakaan
tunneta? **Wast.** Jäljet. N:o 248.

145. Mitä kaikki maailma teköö yhtä haawa?
Wast. Wanhanowat.

146. Mies tuwas sata haawaa pääs? **Wast.**
Palkus, eli pölkky, jonga päällä wei-
stetään.

147. Rehri warssi kengitetty, mäen päälle
mängitetty (se on lyöty) tuulia tietämään?
Wast. Wijri.

148. Mustee syntää, wallojee witiä, korkiaa
kotaa matalampi rekiä? **Wast.** Sarakka.
N:o 135.

149. Sata sarffinen, tubat turffinen, pellok-
len meni, perset näky? **Wast.** Kana.

150. Kuottis hakataan, tänne lastut lentelö-
wät? Was. Sodat kuin tänne kuulu-
wat, eli rahat kuin sieltä tulewat.

151. Sata sarwinen, wissi tytkinen? Was.
Njes.

152. Kylän korja käyhyllänsä, kaikki satnehet
luko? Was. Nara, aura. sabra. waot.

153. Edestä kuin kerä, keskeltä kuin sukki pe-
räästä kuin keppi? Was. Katti.

154. Nymyriäinen kuin muuna, pitkä kuin
Kirton. seinä? Was. Lanka kerä.

155. Mies mettään menöö, lyö waajan ke-
toon, tuo rejän kottia? Was. Mies kuin
p . . ta.

156. Mitäs ennen otat; kuolleita kuoppallisen
eli makkaroita majhallisen (fadillisen)?
Was. 1:0 Naurija kuoppa täysi. 2:0
Kärmeet on makkarat.

157. Kummanko ennen otat ämmän rupisen
pään, eli wolleiwän aakkunalta? Was.
1:0 Käätikkä on rupinen. 2:0 Käkä.

158. Kummanko ennen otat 1:0 kiwen pääl-
tä kisluwaisen eli 2:0 aidan raosta lattowai-
sen? Was. 1:0 Kärmet. 2:0 Kufihin
tähkä.

159. Mies mettähän menöö, sen kottia tuo,
jot ei kijnni saa, sen mettähän iättä jonga
kijnni saa? Was. Tait. päässä.

Tämä on wanhoilla näin Latinari.

In denis silvis bis venor quinque catellis,
Quod capio perdo, quod non capio mihi seruo.

160. Pijmä kaatu pirttu päälle, ei lähde
vuolten eikä laasten? **Wast.** Päivä paiste.

161. Minä tiedän, sinä tiedät ja ei Jumala
tiedä? **Wast.** Wertaistaan.

162. Karwanen suutons ammetteloo, sinne
karwanen pistetään? **Wast.** Kasa eli wan-
tus, johonga käsi pistetään.

163. Laut' on löydy lämmittehon, ei märkä-
ne, ei mätäne? **Wast.** Kieli.

164. Nahka orres, kurikka parres, Herran e-
des leffanteraa? **Wast.** Kukka leffante-
raa syvillään.

165. Mitä se on kuin kaitkijn tarttuu? **Wast.**
Nimi.

166. Yöllä uljas, päivällä paljas?
elt

167. Yöri pufoo päiväri riisuu? **Wast.** Sau-
na kuin lämmitä pannaan, kuin sa-
wu tuloo.

168. Kari sisarusta juoroo ympäri koko maan,
mutt ei tee muuta kuin kari jäskee, ja ei ko-
skaan yhteen tulee? **Wast.** Keen anturat-
jalayet.

169. Bedestä syntyy, wetehen kuoloo, ym-
päri maisten kulkoo, ja ei koskaan rahata
rekeen istu? **Wast.** Suola.

170. Yri huonet seisoo täynnä ruokaa, ei ole
kattoa ja on harvat seinät? **Wast.** Laiho
wainio.

171. Kuouut eläwätä pussasta wetää? **Wast.**
Sarja wetää taitä päästä.

172. Mikä se on kuin ensin kättä antaa kuin huoneesta lähtöd, ja sitten puohon wahtaa? **Wast.** Owen kripa kättä antaa. Eynnys p. n wahtaa.
173. Sata sataa, tuhat tuhatta seisoo yhden Tammen lastulla? **Wast.** Karsta.
174. Ulkomaalta tuodaan yri tyynyri ja on kahjalaisista olutta sisällä, eikä yhtäkänä läpi eikä ontta sinne ole? **Wast.** Muna.
175. Sata sataa, tuhat tuhatta, makaa kahden tammen lastun välisä? **Wast.** Kirja, sen blandit ja prántti.
176. Tulita, nultita, kasta, pistä läpeen? **Wast.** Kuin lonka pistetään neulan silmän, niin se järsitään 2c.
177. Sian willa wetää langoa, lehmän läpi, puun nymväri? **Wast.** Suutari kuin neuloo, harjaret on langas pääsä.
178. Lwerteldö, lawertelo eli tiskkaa kalkkaa luisten luktusten takana? **Wast.** Kieli kuin puhuu.
179. Mikä kân nimbärt eli ysi ihmisen nymvärren? **Wast.** Täi ja lakki.
180. Kari kullasta kervää yhdellä orrella on? **Wast.** Silmät.
181. Wanha saari istu tuwas tuhat haawaa pääs? **Wast.** Palkus, eli pölty jonga päällä hakataan.
182. Bojat liikkuu ennen kuin isä wntwntfäään on? **Wast.** Seinät kootaan rukohin,

- hin, ruoista suowa kaswa, ja ne liij-
kutetaan ennen.
183. Mahta syödaän-weri juodaan ja liha pol-
tetaan? Wasf. Kuin mäntyjä parka-
taan, männyt tuoret peturyi otetaan
ja syödaän, puu poltetaan terwari.
184. Aidan raosta wälkkywäinen, kiwen pääl-
tä kiihtäwäinen? Wasf. 1:0 Kuis, 2:0
Kärmes.
185. Ei wedes wajoo, eikä heinis kahaja?
Wasf. Päiwä-paište.
186. Bijnä kaatu pirtin päälle ei lähde luu-
dilla laasten eikä pesimillä pesten? Wasf.
Päiwä-paište huoneen päällä. Katso
N:0 160.
187. Linna liikkuu, kofki kiikkuu, linnan lip-
yu taiwas alla? Wasf. Pata kuin kie-
hu, rippuu kraus kraafu eli sankka.
188. Biniä tuloo, hämälä saawuttaa kari
karwaasta yhteen tassutta (yhteen lyöwät)?
Wasf. Silmän terät, kuin uni rupea
tulemaan.
189. Mikomaalla weisataan, ääni tänne kuu-
luu? Wasf. Kirjoja siellä tehdään.
190. Jmuu, itköö, lentä, laulaa, menöö wup-
puhun se on pesään, teköö poikia? Wasf.
Wapsahainen eli mehiläinen.
191. Mikä se on kuin on hönhen tyynyö peh-
miämpä? Wasf. Nitin syli.
192. Suossa sääröritä, kengätöin ledolla, pölk-
ky

En pöndän päässä, Lastu laatiassa? **Wast.**
Kurki suos, kettu kedolla, isäntä pöy-
dän päässä ja lapsi laatiassa.

193. Haap on hallan kalltolla, koiwu kallton
mäellä, juuret yhteen jupii, ladwat ei lähe-
skään pääse? **Wast.** Lehmän sarwet. 334.

194. Toinen toistansa takoa aja, ei kostaant
kijnni saa? **Wast.** Lainehet järwes

195. Läpi pääs, pää läwes, lällitin läwen
owessa? **Wast.** Lapsi joka rintaa imöö,
rinnan pää läwes se on lapsen suus,
lällitin on lapsen kieli.

196. Karwanen hömmäilö, karwatointa nel-
lärensä? eli karwanen hönnötetty, johon
paljas pistetään? **Wast.** Se on wantus.

197. Mytty mättähän takana (alaanen) kie-
lura kiwen alanen, kieto kannon warjoit-
nen? **Wast.** Kärmes.

198. Mikä se on, kuin on ollut mailman a-
lusta, ja mailman loppuun asti, ja ei ikään
wielä wiiden wiikon wanhari pääse? **Wast.**
Kuu.

199. Yri ystäwällinen käärämä, ei liiku lii-
kuttamata ei käännny kääntämätä, eikä wö
snöttämätä, eikä ota sitä kuin annetaan,
eikä ano sitä kuin tarwittoo? **Wast.** Wä-
häinen lapsi.

200. Minä olen mies, ja en minä ole mies,
mutta kun multa pää poikkileikataan, niin
minä wasta mieheri tulen, minun kautta-

nt wallittewat, Kuningaat, Bispot, Föro
stit, ja minusta tulee sota ja rauha? **Wast.**
Kynä eli kirjotus pännä.

201. Karwanen hömötetty, johon paljas pi-
stetään? **Wast.** Wantus eli kintas.

202. Kahesti syntny, kerran kuolee? **Wast.**
Lintu 1:0 munas, 2:0 sitten ulos tulee.

203. Mikäs uskollisin eläin on ihmiselle?
+ **Wast.** Tái se seura ihmistä waitka hir-
sin puuhun.

204. Mikä ensimmäisen kerran visti neulan
Adamin turkkiin? **Wast.** Pukki eli jääkä.

205. Mingätähden jänäs hyppää tien yli?
* **Wast.** Sentähden ettei hän pääse tien
alta, eli ei taida käydä, waan aina
hyppää.

206. Eika liikku, liipat sousti, aarneet alla ma-
kasi? **Wast.** Purjehtiwa alus.

207. Kukas sullen nauraa eli irwistää, kuins
ensin sisälle tulet tupaan? **Wast.** Seinän
raot.

+ 208. Mielettöin, tieletöin kaiken maailman
wiisas? **Wast.** Puntari.

209. Tuonelassa on tuoppi tehty, täällä wan-
tehet waletut? **Wast.** Kaiwo.

// 210. Riskkaa, kalikkaa, luiden lukkusten taka-
na? **Wast.** Kieli.

211. Musta härkä, terwa sellä, selsoo pyhän
pellon pöörtänöllä? **Wast.** Kirkko.

212. Onni puusa, jänni maasa, karwa kinnit
kuusen

Kuusen alla? **Wast.** Koira haukkui orawa, mies ja jousi.

213. Riepu rätkä rästähällä, täitä tärtehen silesi? **Wast.** Taiwas tähdelle tulee.

214. Pitkä wihta pihlajainen, ympäri meren kerii? **Wast.** Maantie.

215. Mustempi syttä, wakkiampi lunta, kor-
kiampi kotaa, matalampi rekiä? **Wast.**
Sarafka.

216. Isä ilman syntyvä, pojat kärkejä käy-
vät? **Wast.** Kuot ja heinä suowa.

217. Isää synnytetään, pojat kylää kiertää?
Wast. Wakkian säkeet kuin isketään.

218. Päpi näkyy, lämpymän pitä? **Wast.**
Wakkunan klasi.

219. Uuhinen kotia tulee, maata willanen
wetää? **Wast.** Sewonen wetää heini-
häkkiä.

220. Tuorikki mäellä ammoo, pitkä korsi per-
seheksi? **Wast.** Tuuli mylly.

221. Mölläkö mäelle nousi, kahen pään, kah-
deran jalan, neljän filmän moll Lauren, kah-
den hännän roikamoisen? **Wast.** katso N:o
85. eli: Mölläri mäkiä nousee, pään kahen,
jalan kaheran neljän filmän möljähyren?
Wast. Tijnet herwonen eli lehmä.

222. Reitten wälistä, reitten wälijn, siitä lji-
tun laatusen siitä pitkähän pönttöön?
Wast. Kuin lehmä lypsetään maito hu-
littaan sitten firnuun.

223. Baskia velto, mustat selmenet, kystvä luku taitaa? **Wast.** Kirja, paperi, bokstavit se lukee joka osaa. jo kirjottaa.
224. Wirolainen wijren nosti, kiwet juurille kokohi sammaleet kiwein päälle? **Wast.** Niehen neuwot. (penis, testiculi, pubes).
225. Kehri warsti kengitetty, mäen päälle mängitetty wlerahia waromahan, tulia sanomahan, tulewia tuntemahan, menewiä wijsamahan? **Wast.** Wiiri.
226. Teiri kuuri säärellinen, näwerikko reidellinen, konna kuuri wirittää, sinne näwerikki elää? **Wast.** Se on rukki, kuuri koko rukki, näwerikko, ratas, kuuri wirittä, rufin sauwanen, näwerikko rulla.
227. Yri on joka kaikkeihin koskee eli tarttuu? **Wast.** Timi.
228. Neihtyn tänne johdettijn, istun sinne hetettijn, päärituat karistettijn? **Wast.** Puu, orat karstiaan, kanto jää mettään.
229. Liko lijnoja, harikko rautoja, koko puita koiwusia pino peuran sarwia? **Wast.** Rautajousi, liko lijnoja on jannes. harikko rautoja on rauta selkä. koko puita koiwusia on joutsen jalka.
230. Unna uuttuhun menee, eläwästä persiehen siellähi siertelewi, häntä loirikoittelemi? **Wast.** Kuin kalat menewät merään eli rysähän.

231. Napa edesä, kerä kessellä, lapio perästä? *Wast.* Nauris.
232. Rahto rauta sappahasa, kertelee kiivstä ruorta? *Wast.* Myllyn siili, ja kiivet.
233. Loukkunen (loukkonen eli lohinen) lohia eli lohia syöpi pirtin pihti pieluresa? *Wast.* puut eli halot loukkosa, uuni ja walkia.
234. Tien pitunen, porsaan parunen? *Wast.* Köysi kerä. N:o 25.
235. Iso orit, wijri harja, selsoo pyhällä maalla, wihityllä wirwottaapi? *Wast.* Kirkko. N:o 246, toisin.
236. Tuorikki toiwoo, aumikki aumoo kessellä sinnaa parasta paikkaa? *Wast.* Kirkon kessot.
237. Kataja niemen pääsä ilman tuulettahtu tubailepi, eli tuhifopi? *Wast.* Aijan parta.
238. Tubat tuhatta, sata sataa yhdellä kerralla, yhestä pikarista rhyppää? eli, yhdestä katwosia wettä juowat? *Wast.* Aijan parta, kuin juopi.
239. Lintu lensi lingon päälle, suuntoin sot, kāsitoin ampu? *Wast.* Sadet eli lumi, jonga auringo sulaa.
240. Yri lehuä yrkäläsä, ainoa anoppilasa, jota muorin nostetahan, terwa kōysin temmotahan? *Wast.* Kirkon kello.
241. Edes kiwerä ja taas kiwerä, ja on niin kiwerä, ettet arwaakkaan? *Wast.* Pyssyn lufot.

242. Kuulu kuin kuningas, nähy kuin saari, joka mies waransa walmistaa? **Wast.** Ukkosen pilwi taiwaalla.
243. Jsa ehtij ilweriä, luut karisti kankahale weren wuodatti kotia? **Wast.** Terwa-pet, terwa.
244. Mahtu pieneen peltoon, mutt ei suurengaan metttään? eli, pieneen peltoon mahtuu waan ei isooukkaan metttään eli korpeen? **Wast.** Karhi äes.
245. Wiuru kuuru sääressinen, newerikko reijessinen jonga wiuru kuuruu, sen newerikko kuluu? **Wast.** Pitkä eli lapa ruffi. Ujuru se on wärttänä newerikko rufin pää. No 226.
246. Orit orpo, wirpo-harja seisowi pnhälä maassa wihityllä wingottaa? **Wast.** Kirppo. No 235.
247. Karwanen alta kattooo nisko päätä nieläläreen? **Wast.** Karitta joka imee.
248. Omitansi tupa täynnä, et tunne puo-
llaan? **Wast.** Aftelet eli jäljet, No 144.
249. Mikäs se on, kuin luitta seisoo, hengetä huokuu? **Wast.** ihmisen p-ska. No 320.
250. Kuin on alas päin niin on täynnä, ylöspäin niin on tyhjänä? eli, kuin on kumollaan niin on täysi, kuin on kohallaan niin on tyhjä? **Wast.** Laffi, hattu.
251. Pio valjasta, kynnästä karwasta? **Wast.** Wasta.

252. Tuloo tuhailoo kahen kalliin välissä?
Wast. P. u.
253. Yhri soitia nahalla passistettu, kirkas
tähti päällä? Wast. Plakkari. nappi
päällä.
254. Minä olen wakkia ja puhas, ei minusa
ole yhtäkään luuta, minun faarini huutaa
ja kramaa, niinkuin hänellä olis paljongin
rahaa waan ei hänellä ole yhtäkään lant-
tia, eikä hän ole yhtäkään panttia kylään
antanut? Wast. Muna. fukko.
255. Buun pukara, maan makara, heinän
helpi aidan alvi? Wast. Kirwes, kuokka,
wikatet, kärmet.
256. Riitä, kaata, yöri ajalle lentää? Wast.
Wi ates.
257. Mikä pönttö pöyän pääsä, mikä kiju
pöywan alla, mikä kaary laattialla, mikä
kynkky kynnyressä, mikä tuuru tunktiolla?
Wast. Uja eli Isäntä. kirwes. koiru. kif-
sa. sika.
258. Läpi vää, läpi lälärin otwi, kiwi riipu
perseheissä? eli, Läpi pääsä, pää läwejä,
läläri läwen owella, kiwi riippa perseissä?
Wast. Kaiwo, ämpäri wintti läläri
se on tango.
259. Pikku aittanen mäellä, suomen luttunen
suulla, tavion rahat takana? Wast. Ora-
wan pesi.
260. Libanen libasia sio libasella mättähällä?
Wast. Lapsi istu sylisä ja imee tiisiä, 261.

261. Pyy lensi pnhäjokeen, pnhä joki pnhöri-
mään, koko kansa katsomaan? **Wast.** Jä-
sti, bijwa eli käytet juomasa.
262. Ramppi seisoo kankahalla, kaheralla kan-
tapäällä? **Wast.** Tuuli mylly.
263. Xri kurki jalka puoli ympäri meren maan
mataa? **Wast.** Xri pijmä eli welli kau-
ha - kapusta.
264. Sirwiäinen sissan pääsä, kari keppiä kä-
desä? eli, Sirwinen sissan pääsä, kari sau-
waa kädesä? **Wast.** Nunin pahas ja
kari orsipuuta jotka sijtä lähtewät
265. Sata sataa, tuhat tuhatta yhden tam-
men lastulla seisoo? **Wast.** Kartta.
266. Mies juori salon siwua, puna turkki tyy-
sutteli pää keikku, sarwet helisit? **Wast.**
Drawa.
267. Lintu lentää, raskaimman kuorman kan-
taa? **Wast.** Alus - habti.
268. Perset nyljetään, sarwet mettdään kasi-
stetaan, weri kotia tuuan? **Wast.** Terwas
kolot, terwa.
269. Puust on tehty pusskottimet, niinjstä ni-
tun natuset, somerosta keträn pnhörät? **Wast.**
Wartta, seula - myllyn kivi.
270. Anna minulle hyyrin pnyry pnyrntel-
läreni, sijpon saappo, sijpotellaren, hol-
pon tolypo tolypotellaren? **Wast.** Jaubon
kivi - seula - petkel.
271. Tunge, tunge, mätä mätä, kuin ei mah-
du

- du nuole päättä? **Wast.** Kuin langaa neu-
lan silmään pannaan.
272. Katti merta mihi, jälki jäähän kylmetty?
Kuin langasta kudotaan.
273. Jänäs juosta jälkitteli, kuppä silmä kui-
tutteli kahen kallion wälistä, jost ei pääse
sinä ilmoissa ikänä? **Wast.** Surkula, ku-
toesa langasta.
274. Puun pitunen punasen langan parunen?
Wast. Puun sydän.
275. Mies aittassa asu, tuli sunsta tuprua?
Wast. Pyssy.
276. Lato korkia, karja kirjawa? **Wast.** Kirrko.
277. Istuu, imee, lentä, laulaa, menee kor-
peen, teke siellä poikia, kaikki kahärä päitä?
eli näin imee itkee, lentää laulaa, menee
kuloon, tekee pesänsä? **Wast.** Mettinen.
278. Kari jalkaa neljä korwaa? **Wast.** Kä-
tyt, kehto.
279. Wijon taara, waapon taara, keskeltä
kuristetaan? **Wast.** Wihinpuu pyöri,
keskeltä pasma sidotaan.
280. Musta soumi nawettaan menee, kaikki
punaset ulos ajaa? **Wast.** Uumin koukku,
kuin hiiljä wedetään.
281. Rautainen orit, linnaiset ohjurit, wa-
skinen talli päässä selsoo? **Wast.** Neulikko
joka waimowäen wyöllä on lanta neu-
lan filmäs-ohjurit.
282. Tupa tuuti, barja heilu, mies tuuti turwan
sisällä? **Wast.** Orawa pesäsaan. 283.

283. Musta sonni naveltaan tulle, waan et pääse sarwiltaan? **Wast.** Pirtin Owi.
284. Pentti nosti peukalonsa, peret pellolle pemahti? **Wast.** Lammas nostaa saporonsa ja p. taa.
285. Mitä yri uusi kengä tahtoo? **Wast.** Toista uutta kengää.
286. Saari kulki salko pääsä, rauta kullkonen nenässä? **Wast.** Seinä kuorma, kanto nenästä.
287. Oweristi rejielinen, joka wijrun waurua, se wijrun hyyryttää? **Wast.** Kullikehrätään.
288. Terwa lauta tien wieres et pääse yli et ympäri? **Wast.** Ihmisen warjo.
289. Wanha ukko (mies) uusi lakki, joka wuosi uuden saapi? **Wast.** Kanto - lunta päällä.
290. Hevo tästä herkun lähti, tamma tarkun, juowetta soristamaan, järwen rantaa raitkaseman? **Wast.** Wenet ja nuotta.
291. Sirkilöity, sarkkiloitu, läpi näkyn, lämmjän pitää? **Wast.** Klasi - aakkunasa.
292. Wares lensi waapottell, wesi sijwistä firisi? **Wast.** Wesi - mylly.
293. Yri pölkky, yhderän reikää? **Wast.** Ihminen.
294. Mikä se eläin on, joka aamulla käy neljän jalan, puolipäiwällä kahella jalalla, ja kosta iltä tulee käy se kolmella jalalla? **Wast.**

Wast. Ihminen, lassa konna neljän ryömy-mieissä käy kahdella jalalla, mutta kuin wanhapi tulee otta sauwan käteensä, ja on niin kolmi jalkainen.

295. Westiko wedestä nousi mättähälle käärtäsee? Wast. Tuotta, weneseen käärtästään.

296. Hakee, ja ei sois löytävänsä? Wast. Werkkoa paikatesaan ei sois reikää löytävänsä.

297. Ei wajoo suureen mereen, waan maan ratoon wajuapi? Wast. Kaswa.

298. Kulan kotra kynnöllään, kaikki lainehet lukee, kaikki aallot arweleepi? Wast. Nura.

299. Laatian eli huoneen lewynen, lehen lewynen? Wast. Sawu.

300. Musti paisto persettään, weden silintä hirisi eli juuroo? Wast. Wijna panu tulella.

301. Musta sika aidan takana, neuvoja nielelee? Wast. Mehto.

302. Isä woiitti istuimella, tyttäret tukun wedolla, pojat kōnden kōyttämällä? Wast. Sumala maa, seipäät.

303. Kari jähtiä merellä purjehtii, ja ei koskaan toisiaan tapaa? Wast. Kuu ja auringo.

304. Uunna soukosa, näppi perseesä? Wast. Kalja tynneri.

305. Hirviä mehtäjä, kaubia korwesa, lauk-
ki tielle tultuaan? Was. Terwa hauta.
306. Tywi ylös, latwa alas? Was. Sewo-
sen eli lehmän häntä.
307. Yri tupa usiampi klasti kuin kuni-
kaan kamarisa? Was. Fingerbori.
308. Yri tupa, wiisti kamarisa? Was.
Sandsta.
309. Niemi nemi saari saari, saaresa on sa-
ta pesää, muna kuzain pesäjä? Was. Nau-
ris maa.
310. Yri pikku yshajainen, yli meren y-
letyn? Was. Padan sanha.
311. Synnitiä syntä synnitiä kuoli ja puhu
ja ei sittekkään tullut autuuri? Was. Bi-
leamin aasi.
312. Bunanen mies, puisset turkit, wolt-
taa miehen wijsahangin? Was. Wijnä.
313. Suu seljäsä, häntä ottasa, kolti luut
nahan päällä? Was. Trancki tynneri,
sen sprunti ja wyöt.
314. Kumuupi kumia kello, talon pojan
tanhualta? Was. Kirkon kello.
315. Kuinen suu, lihanen parta, kuitistaren
keitistären, äsken ääneen panee? Was.
Kukka.
316. Täynnä Tattarin tyvärä kirjavia
porsabia? Was. Pirtin liesi, hijliä
täynnä.
317. Selkä edes, maha talana? Was. Poh-
tio, saari.

318. Mustempi synttä, maaklampi metttä?
Wast. Uni.

319. Oli tiellä heikän telkki (1) oli wijritty,
(2) peräsä, oli tyhina (3) wijritysä, oli kir-
kas (4) tyhman wööllä; mitkä sortkoset
(5) siwulla, mitkä kaari (6) kaulan päällä;
mitkä reppu (7) kaarenalla, mitkä pörhöset
(8) pää laella, mitkä kisuwaiset (9) pör-
hösten alla? Wast. Se on, (1) Sewo-
nen, (2) reki, (3) ihminen, (4) kirwes,
(5) aifat, (6) luokka, (7) harjus, (8)
Sewosen korwat, (9) Sewosen silmät.

320. Mahata syntyn hengetä huotuu? Wast.
Ihmisen p. ska. N:o 249.

321. Kuin pistää nijn pierasee, kuin wetää
nijn ween heittää? Wast. Tynnerin tappi.

322. Lemmikki lehosa seiso, yri jalka persteissä?
Wast. Sieni. Kanta jonka päällä seiso.

323. Mätärä mätiä nousi, willat maata wil-
si? Wast. Seinä kuorma.

324. Kuussia kaassaa, illalla pane lopssi?
Wast. Kentä.

325. Illalla ees aamulla takaperin? Wast.
Aakkunan lauta eli lykättävä luuku,
joka aakkunan eteen pannaan.

326. Härkä kotona aminoo, suolet mehtäsä
mätänewät? Wast. Owi, saranat win-
tuu, nurraa pahoin - lastut mettästä.

327. Wiron ruhi, saran lammas, iski kynnä
kynnrehen loppasi todan otween? Wast.

Sammakko.

E 2

328.

328. Musta kutto, hien akka, koskeen kurottelee? *Wast.* Kodan koukku kurottelee-pata. kiehuwa wesi.
329. Rakko rauta saappahasa koskia kumar-tele? *Wast.* Mylly.
330. Mies elää maailman alusta ja maailman loppuun asti, ja ei koskaan wiisi wikkoferi pääse? *Wast.* Kuu.
331. Harakka hakisteleen pitkä pursto puistele, nuoreen nuniareen, tallioon kaatareen? *Wast.* Leipää pannaan uuniin — E. mäntä harakkana — leipää lapio hantänä eli purstana.
332. Maan rihti — weden lipiä? *Wast.* Wenet.
333. Wuori akka, wirta päässä, äkä niwa allan päässä? *Wast.* Miehen kuseminen.
334. Kattila mäellä kiehuu ilman puita wal-tiata kokiä kohentamata? *Wast.* Kusias pesä.
335. Haapa hallolan mäellä, koiwu kolloin kankahalla, juuret yhteen jutoo, eipä lat-wat lauruukkaan? *Wast.* Lehmän sar-wet. N:o 193.
336. Eika liikkuu, linnat souwit, akka ankestit asuu, päässä peipuset pema? *Wast.* U-lus — ankestit, se on, hywoyys.
337. Lyhyt akka lylleröinen, pitkän paru pal-seröinen, karian korwesta kofosi tasafelle tanterelle? *Wast.* Sarja.

338. Sitkosia sillan alla, sinne tänne tinnehtivät? *Wast.* Kalat joes — sillan eli jään alla hyppiivät.
339. Vanha watta, uusi kansi, joka wuosi pohjataan? *Wast.* Joki eli järwi, joka wuosi uusi jää.
340. Wakkonen wirosta tuotu, täynnä uusia lthoja? *Wast.* Sormus.
341. Isä pisti, poika pisti, ynnä yhteisen läpehen, palamaan persseen? *Wast.* Puuroa syödes pistetään puron woi silmään.
342. Mikäs wakkiaata wälwämpi on? *Wast.* Westi.
343. Mikäs wettä wälwämpi on? *Wast.* Tuuli se liikuttaa weden.
344. Mikäs tuulta wälwämpi on? *Wast.* Mies, sillä se mence wasta tuulta.
345. Mikäs waria kuumempi on? *Wast.* Auringo.
346. Jalat alla, paaret päällä, parten päällä kekkonen kekkosesa lehtonen, lehtosesa luttusia? *Wast.* Ihmisen koko ruumis — jalat, watta — pää — hiuret — tait.
347. Mitä Jumala nyt ulkona tekee? *Wast.* Maata ja Taiwasta hullitsee.
348. Puhu mullan, söi kullan? *Wast.* Siika joka syö riiben edestä jywiä.
349. Suuri ikunen suolan raes, halko orren raon raosa? *Wast.* Silmät.
350. Kari ortta kanasia, nekin kaikki wakkosia? *Wast.* Sampaat.

351. Kuitwa puu kankahalla tuorett käwyt tekee? Wasf. Sumalan riuku.

352. Menä neulaa, kerä keskeltä, puikkari perästä? Wasf. Kissa.

eli

353. Kerä edellä, säkki keskellä, puikkari perästä? Wasf. Kissa.

eli

354. Menä nelttä, pää jäneestä, häntä lyitä kärmelä, jalat muuramen sukua? Wasf. Kissa.

355. Kuinga monta päätä on fillalla puostkosa? Wasf. Kari.

356. Sitä röhti fillan alla minä hännästä pttelen? Wasf. Kuin kinnutaan.

357. Kannalla rähtä kuusi, bhren' pesä mätähällä? Wasf. Sewosen häntä.

358. Tuuli awaa, tuuli sulkee, kanan perfes puistik? Wasf. Kanan p. se.

359. Tupa täynnä tuurupäitä sauna täynnä samuntomahoja? Wasf. Maltaat — sammio — se on ammet.

360. Piikkuroinen, piiperöinen, kaitti karwat kaunistaaapi? Wasf. Neula.

361. Misä lähet pirtistä on? Wasf. Pesin pytty.

362. Mikä räädkslinnun pesä on pirtistä? Wasf. Kätkyt. Kätky lintu se on lapsi joka räädky ja itke.

+ 363. Kuningas kuule, harwoin näkee, Jumala

mala ei sinä tänä, Talon poika joka päät-
wä? **Wast.** Wertaistaan.

364. Puniksi puunanen lehmä leikko selkä, le-
weellä sarwia juoree salon sivua, pajikko-
ta pauhapi? **Wast.** Suret.

365. Neglattu, naskattu, kalkittu parhittu,
wääräri laswanut, wädreimmäri weljet-
ty? **Wast.** Satula.

366. Peret syöpi pöytä laulaa? **Wast.** Por-
saat imewät emää.

367. Yri tammi eli puu, karitoista oraa, jo-
ka oralla neljä pesää, joka pesässä seihtemen
poikaa, joka pojalla neljäkolmata muna?
Wast. Yri vuosii eli ajastaika — siinä on
karitoista kuukautta joka kuukaude-
sa 4 wiiikko, joka wiiikossa 7 päivää
eli wuorokautta, joka wuorokaudessa
24 tujmaa.

368. Nös ja alas mäkiä, eli jyrkkä, miehen
reisi hampaissa eli suusa? mikä se on? **Wast.**
Se on Saapas.

369. Piemi uusi, liha kypsä? **Wast.** Kalat
wedes.

370. Märkä pää mäestä katso kuitwa päästä
nieltären? **Wast.** Wesi, juuri saawis
jauhoja wahta siihen.

371. Rautanen riisi palaa, kätti päällä käänt-
telee? **Wast.** Wijnä pata — ihmisen
kätti hatun päällä.

372. Peijona lentää loukosta louktoon, kan-
tagu

taan tähtää, nenään napsahtaa? **Wast.**
P - u.

373. Susi ulvo sunteresa, maa järäs man-
teresa? **Wast.** Kirkon kello.

374. Wedesä synty, wedesä kasvoi, kuin
äitinsä näki niin kuoli? **Wast.** Suola.

375. Minkä tähden lettu takansa tattoo?
Wast. Ettei ole filmiä takana.

376. Mitäs wares tekee kuin on kuusi wuot-
ta elänyt? **Wast.** Seihtemännelle lähtee.

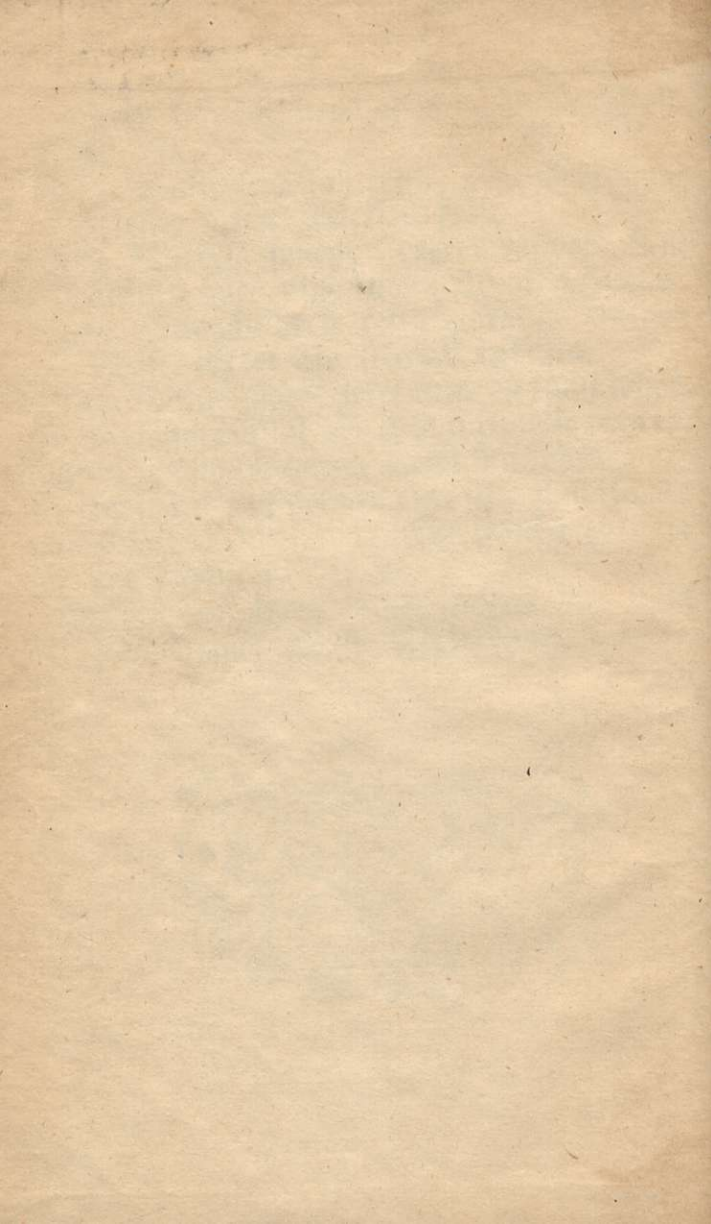
377. Hanhikki hakuli sarwi jini willa wipsti
karwa ei voisi polwenaan, sikiä sinä ikänä?
Wast. Wanha kuuwa honka puu ei
tee lehtiä ei kapyjä.

378. Mies lyhyt nenä nokera, itte lijna
paidollaan? **Wast.** Mettikana.

318. III. 71.

Suom. kansanrunous

ja laule

Ro. Kaurakkoj. I.

Ganander

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1817

ms. X

